

Kommunekonferansen Fylkesmannen i Nordland 23.mai 2018

Totalforsvaret Sivilforsvaret - en viktig lokal (beredskaps)ressurs

Merete Jeppesen
Sivilforsvarsinspektør
Nordland SFD

Regjeringen styrker Totalforsvaret

Pressemelding 07.11.2016

- *Regjeringen etablerer et program for videreutvikling av totalforsvaret og samfunnets **motstandsdyktighet**. En mer utfordrende sikkerhetspolitisk situasjon betyr at de som skal sikre samfunnet trenger bedre verktøy i verktøykassen.*
- *Som følge av endringene i det sikkerhetspolitiske bildet, er det nå behov for å fornye og styrke sivile myndigheters og det sivile samfunnets **støtte til Forsvaret**.*

Totalforsvar = motstandskraft

- Summen av militære og sivile ressurser som jobber sammen for å forebygge og håndtere kriser, væpnede konflikter og krig.
- Forsvaret, sivile myndigheter, bedrifter, organisasjoner og du og jeg er alle viktige ledd i kjeden som skal sikre vårt samfunn og våre verdier mot alle trusler.

The Seven Baseline Requirements

- Sikre kontinuitet for styresmaktene og kritiske offentlige tjenester
- Sikre en robust energiforsyning
- Sikre evnen til å håndtere ukontrollert forflytning av mennesker
- Sikre robust mat- og vannforsyning
- Sikre evnene til å håndtere masseskadesituasjoner
- Sikre robuste sivile kommunikasjonssystemer
- Sikre robuste transportsystemer

De 14 kritiske samfunnsfunksjonene

(prop. 1 S og «Samfunnets kritiske funksjoner, DSB 2016)

- Styring og kriseledelse
- Forsvar
- Lov og orden
- Helse- og omsorg
- Redningstjeneste
- IKT-sikkerhet i sivil sektor
- Natur og miljø
- Forsyningssikkerhet
- Vann- og avløp
- Finansielle tjenester
- Kraftforsyning
- Ekom
- Transport
- Satellittbaserte tjenester

Debatt

Ikke godt nok forberedt

Direktør Cecilie Daae i Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. Foto: DSB

 Cecilie Daae

Publisert: 22.02.18, 00:01

Vet befolkningen vår hva de skal gjøre hvis det skulle oppstå en krise? Og er de godt nok forberedt hvis for eksempel strømmen skulle gå? Svarene er nei.

Framtidens Sivilforsvar i Norge

Konseptutredning Sivilforsvaret ble lagt fram i 2016 etter oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet. I presiseringsbrev av 10. juli 2017 ba Justis- og beredskapsdepartementet om at «DSB innen 1. desember 2017 sammenstiller høringsuttalelser i forbindelse med «Konseptutredning Sivilforsvaret» og oversender en tilrådning til JD.

Tilrådningen er «Framtidens Sivilforsvar» og DSB har satt ned en

Cecilie Daae - direktør for DSB

(Hentet fra DSB sine nettsider)

- For å oppnå nødvendig styrking og innretting kreves vesentlige og nødvendige investeringer for framtidens Sivilforsvar, står det i rapporten.
- Når det gjelder sivile beskyttelsestiltak anbefaler DSB et sonekonsept omkring definerte nøkkelmål og strategisk viktige områder. Vi anbefaler også en nasjonal løsning for utsendelse av SMS for å varsle befolkningen ved kriser, sier Daae.
- DSB anbefaler dessuten at eksisterende tilfluktsrom rustes opp, sammen med et styrket tilsyn og at nybygging dreies fra store offentlige rom mot dekningsrom der befolkningen bor eller jobber.

FFIs hovedanbefaling

- Videreføring av tilfluktsrom basert på et sonekonsept og oppdaterte ROS-analyser.
- Videreføring av tyfonvarslerne, supplert med en sms-løsning for befolkningsvarsling.
- **Utarbeidelse av planverk for evakuering som Sivilforsvaret skal forestå.**

Omstilling av Sivilforsvaret - mandat

Bakgrunn for prosjektet

Norge og Europa opplever i dag et **endret sikkerhetspolitisk bilde**. utfordringene knyttet til endringene i den geopolitiske situasjonen i Europa og det øvrige helhetlige utfordringsbilde i samfunnet gjør det **nødvendig å omstille Sivilforsvaret** for å møte nye oppgaver i en ny tid. Det er viktig at samfunnet har et sivilforsvar som på en hensiktsmessig måte har en **innretning, kompetanse, volum og organisering som i sum møter dagens og fremtidens behov**.

Omstilling av Sivilforsvaret skal bygge videre på konseptutredningen Sivilforsvaret fra 2016, så vel som rapporten Fremtidens sivilforsvar fra 2017.

Formål

Å sørge for at samfunnet har et sivilforsvar som på en hensiktsmessig måte har en **innretning, kompetanse, volum og organisering som i sum møter dagens og fremtidens behov**.

Sivilbeskyttelse

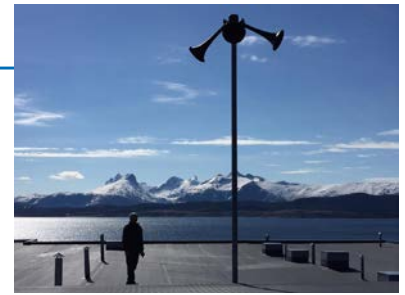
Fremtidens sivilbeskyttelsestiltak

- Befolkningsvarsling
- Evakuering
- Tilflukstrom

Sivilbeskyttelsesloven

Sivilforsvarets rekvisisjonsmyndighet

Ca. 1250 nasjonale varslingspunkt

Sivilbeskyttelsesloven

Kapittel VI - Sivile beskyttelsestiltak

Framtid:

Para 16 - Varsling

- Tyfon

Para 17 - Evakuering i krig eller når krig truer

- Pålegg om evakuering kan også omfatte varelagre, transportmidler, husdyr og andre ressurser som anses nødvendig for å dekke befolkningens grunnleggende behov.
- Evakuering skal så vidt mulig utføres i samråd med politiet.
- Sivilforsvarets myndigheter kan pålegge berørte kommuner å medvirke under evakuering besluttet etter denne bestemmelse. Kommunene kan gis fullmakt til å utøve rekvisisjonsrett etter bestemmelsene i kapittel VII.

Sivilbeskyttelsesloven ..... fortsettelse

Para 20 -

Tilfluktsromtjeneste i beredskapssituasjoner

- Sivilforsvaret har ansvaret for klargjøring og drift av offentlige tilfluktsrom (tilfluktsromtjeneste) i beredskapssituasjoner. Kommunen plikter å bidra til gjennomføring av Sivilforsvarets oppgaver etter denne bestemmelsen.
- Eier og bruker av private tilfluktsrom har ansvaret for tilfluktsromtjeneste i private tilfluktsrom.

Kommunens forpliktelser

Kapittel IV. Kommunale plikter

Para 12 - **Kommunens forpliktelser**

- Kommunen skal bidra til gjennomføring av Sivilforsvarets oppgaver og tiltak.

Para 13 - **Anskaffelse, lagring og vedlikehold av Sivilforsvarets materiell**

- Sivilforsvarets myndigheter anskaffer materiell til Sivilforsvaret og beslutter lokalisering av lager, etter en nasjonal vurdering.
- Kommunene skal lagre og vedlikeholde Sivilforsvarets materiell.
- Kostnader til lagring og vedlikehold av Sivilforsvarets materiell dekkes av kommunene.
- Departementet kan gi forskrifter om vedlikehold, lagring og lokalisering av Sivilforsvarets materiell, herunder bestemmelser om utgiftsfordeling mellom kommunene.

Fokusområder for Sivilforsvaret

- Sivilbeskyttelse er tatt inn i omstillingsprosjektet
- Pilot i Hedmark i forhold til sivile beskyttelsestiltak
- Jobbes med mobilbasert varsling (eget prosjekt)
- Jobbes med merking av tilfluktsrom og opplæring av eiere (kompetanseopplegg)
- Underliggende planverk til SBS er revidert

Totalforsvaret

- Sivil beskyttelse

Det helhetlige utfordringsbildet...

- Klima
- Terror
- Helse
- Teknologi
- Tillit
- Sikkerhetspolitisk situasjon
- Økt migrasjon
- Hybride hendelser

Sivilforsvarets leveranse

Forsterker - Beskytter - Samvirker

Samfunnsplikt og samfunnsnytte

Sivilforsvaret har 8 000 tjenestepliktige med opplæring og utstyr for brann- og redningstjeneste, førstehjelp, samband og orden - en rimelig forsikring for at samfunnet har folk og materiell å sette inn når andre ressurser ikke strekker til

Forsterkningsressurs for nød- og beredskapsetatene

Sivilforsvaret er forsterkningsressurs for nød- og beredskapsetatene, driver beredkapsopplæring, deltar i hjelpearbeid ved katastrofer i andre land, inngår i landets atomulykkesberedskap, driver varslings-tjeneste og ivaretar oppgaver i tilfelle krig.

Sivilbeskyttelsesloven

Mobile forsterkningsenheter (MFE)

I 2014 fikk Sivilforsvaret 5,4 millioner av Justis- og beredskapsdepartementet til å etablere ordningen med mobile forsterkningsenheter.

Bakgrunnen var blant annet storbrannen i Lærdal, og den stadige økningen av naturkatastrofer.

De nye operative avdelingene kommer til å være et viktig bidrag ved blant annet store branner, flommer, ekstremvær og naturkatastrofer. Avdelingene har stor kapasitet, god mobilitet, både på og utenfor vei, og materiellet skal brukes av håndplukkede og spesialtrente mannskaper

Bodø fikk sin MFE i februar 2018.

MFE 1

24 Tjenestepliktige

- Stjernetelt
- 2 komplette KO
- Områdebelysning
- IKT felt
- Bord og stoler

MFE 2

24 Tjenestepliktige

- Aggregat 90-110 kVa
- Brannmateriell
- ATV
- Beltevogn
- Sambandsutstyr
- Tavler

Forskrift om rekvisisjon av fast eiendom mv. for håndtering av Sivilforsvarets oppgaver (10.05.17)

§ 3 Rekvisisjonsmyndighet

- Justis- og beredskapsdepartementet er rekvirerende myndighet etter sivilbeskyttelsesloven § 25 og kan delegere myndighet gitt i eller i medhold av bestemmelsen til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap eller, dersom tidsaspektet eller situasjonen skulle tilsi det, direkte til Sivilforsvaret ved distriktssjefer.
- Dersom Justis- og beredskapsdepartementet gir andre tillatelse til å kreve avståelse for håndtering av Sivilforsvarets oppgaver, jf. sivilbeskyttelsesloven § 25 tredje ledd, for eksempel kommuner, fylkeskommuner eller virksomheter, gis denne forskrift tilsvarende anvendelse.

Sivilforsvaret sin deltakelse i TRJE18 CPX spill-øvelse (14.-19.november)

Alle distrikt blir involvert ved sin tilstedeværelse i Fylkesberedskapsråd, og øver for å:

- bedre samarbeid, koordinering og kommunikasjon med SF hovedkontor, FM, HV, kommuner og andre relevante aktører
- høyne egen kompetanse og dermed bedre kunne vurdere og respondere på bistandsanmodninger i denne type scenario
- avdekke mangler i eget, SF hovedkontor og DSBs kriseplanverk

Takk for oppmerksomheten!

